

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ

УДК 94 (=411.16+411.21+411.171.1)

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5984/2021/1.34>

Парамонов Д.Ю.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ЗМІНИ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО КУРСУ ЄГИПТУ НА ПОЧАТКУ 1950-Х РР.

У статті досліджується зовнішньополітичний курс Єгипту на початку 1950-х рр. З часу єгипетської революції 1952 рр. вийшло чимало наукових досліджень, однак при наявній різноманітності більшість з них мають оціночний характер з ідеологічним забарвленням, що призводить до суб'єктивного викладу історичних фактів, тому тема залишається і досі актуальною. Додаткового вивчення, без ідеологічного нашарування, потребують взаємовідносини Єгипту та США, Єгипту та Великобританії, а також Єгипту та СРСР. Адже під приводом демократизації національних режимів з однієї сторони та спробами створення соціалістичного суспільства згадувані країни активно намагалися відновити або встановити власні позиції в арабських країнах. Щодо самих арабських країн, то в умовах відсутності загального лідера формується система тероризму.

Автор у своєму дослідженні висвітлює події, що відбувалися у Єгипті, Ізраїлі та інших арабських країнах, та їх вплив на систему міжнародних відносин. Після завершення Палестинської війни стало очевидно, що світове співтовариство було зацікавленим у збереженні миру в близькосхідному регіоні на основі підписаних родоських угод між ізраїльтянами та арабами. У травні 1950 р. після лондонської зустрічі міністрів закордонних справ США, Британії та Франції було опубліковано спільну тристоронню заяву («декларація про Близький Схід»). Скасовуючи ембарго на продаж зброї до країн, котрі зобов'язувалися не здійснювати агресивних військових дій, великі держави декларували намір вдатися до відповідних заходів у рамках ООН або її поза неї проти країн-агресорів, застерігаючи при цьому саме арабів від планів антиізраїльського реваншу та реалізації ідеї створення «Великої Сирії» (об'єднання Йорданії, Сирії, Палестини та Лівану в одну країну під владою династії Хашимітів).

На фоні зазначених аспектів закономірним постає інтерес до діяльності президента Єгипту Г. Насера, який намагався вести самостійну, незалежну і життєздатну політику з врахуванням існуючих суперечностей між провідними світовими країнами.

Ключові слова: Єгипет, Близький Схід, політичний курс, Ізраїль, арабські країни, війна.

Поворотною віхою в історії Близького Сходу стала перемога Ізраїлю у Палестинській війні 1948 - 1949 рр., яка була результатом піднесення його в усіх сферах державного будівництва. Також, війна показала політико-військову слабкість, як Єгипту, так і усіх арабських країн. Це привело до загострення внутрішньополітичних арабських проблем, а саме, дозволило місцевим екстремістам вийти на політичну авансцену. Як наслідок, в багатьох країнах було здійснено ряд державних переворотів: у липні 1949 р. генерал Хусні Заїм скинув правлячий уряд Сирії, у 1951 р. вбито короля Йорданії Абдаллаха, а у 1952 р. владу в Єгипті захопили військові об'єднані в Раду рево-

люційного командування. Не зважаючи на революційні зміни, майже всі арабські країни, зайняли антиізраїльську позицію, дотримуючись угоди від червня 1950 р. про колективну безпеку країн Арабської ліги спрямованої проти «сіоністської небезпеки» і «єврейських експансіоністських стремлень», пропагуючи також ідею, що саме євреї з їхньою штучно утвореною державністю, є учасниками «всесвітньої імперіалістичної змови», а тому є головним винуватцями поразки арабів в Палестинській війні 1948 – 1949 рр. [3].

Арабські держави продовжували вважати себе такими, що знаходяться у стані війни з Ізраїлем, відмовлялися визнавати його або вести переговори

про мирне врегулювання спірних питань. В той же час вони вимагали «здійснення усіх приписів резолюцій ООН», що в їх інтерпретації означало беззастережну репатріацію всіх арабських біженців і повернення Ізраїлю до кордонів, встановлені планом розділу Палестини від 1947 р. [1].

Завдяки жорсткій позиції великих держав вдалося загасити новий конфлікт, що розпочався у 1951 р. окупацією ізраїльтянами демілітаризованої зони Ель-Ауджа на півночі Синаю. Однак, подібні конфлікти, що відбулися й у інших демілітаризованих зонах змусили Ізраїль, посиляючись на потреби створення умов для власної безпеки, окупувати ці зони [6, 464].

Тим часом, не зважаючи, на тривожні революційні зміни в країнах Азії, ізраїльтяни намагались самостійно досягти консенсусу з п'ятьма арабськими державами. Одразу ж після проголошення Хишимітського королівства в Йорданії розпочалися таємні переговори з Абдаллахом. Внаслідок чого було укладено угоду про ненапад та встановлення режиму вільної торгівлі терміном на 5 років. Саме після цієї угоди йорданський монарх був убитий членами організації «Аль-Джихад аль-Муккадас» [8, 111]. Окрім того, були задіяні спроби встановлення дружніх та партнерських відносин й з постреволуційним Єгиптом після захоплення влади згадуваною вище Радою революційного командування [11, 89].

Геополітична ситуація на Близькому Сході кардинально змінилась після антимонархічного перевороту у Єгипті здійсненим «вільними офіцерами» (з арабської: «Ад Даббат аль-Ахрар»), випускниками, в основному, військової академії «Аббасія» – Абдель Хакім Амером, Халед Мохі ед-Діном, Камаль ед-Дін Хусейном, Гамаль Абдель Насером, – які позбавили влади короля Фарука (1920 – 1965 рр.), званого в Європі «королем-плейбоєм».

У січні 1952 р. відбувся так званий «другий Діншвай», коли англійці блокували і захопили пост єгипетської допоміжної поліції. Тим часом у Каїрі спалахнули масові безпорядки, які влада не могли або і не хотіли контролювати. 26 січня відбулась подія, відома нині як «чорна субота», пов'язана з підпаленням в столиці іноземних магазинів, барів, нічних клубів. Кульмінаційним моментом стала ніч з 21 на 22 липня, коли в результаті безкровного перевороту учасники руху «вільних офіцерів», очолюваного Г. Насером, захопили стратегічні позиції в Каїрі. Вранці 23 липня єгиптяни були проінформовані про те, що армія під загальним командуванням генерал-

лейтенанта Мухаммеда Нагіба (1901 – 1984 рр.) узяла владу в свої руки.

Розчарований як безпорадним і продажним урядом, так і своїм розпусним королем, народ з радістю сприйняв цю новину. Не маючи чіткої програми, окрім боротьби з корупцією і нестабільністю, керуючись ідеєю незалежності Єгипту, молоді офіцери швидко взяли за зміцнення своїх завоювань. 26 липня король Фарук зрікся престолу на користь свого сина і цього ж дня разом з сім'єю відплив до Італії. Конституція була скасована, а діяльність всіх партій була припинена.

У червні 1953 р. монархія офіційно припинила своє існування і Єгипет 18 червня 1953 р. був проголошений республікою, її президентом став саме М. Нагіб, що був найстаршим за званням в організації «вільних офіцерів». М. Нагіб був прихильником створення демократичної конституційної держави із різноманітним політичним партій. У цьому його підтримала інтелігенція, буржуазія, «братимусульмани», колишні вафдисти.

Водночас активну боротьбу за владу розпочав підполковник Гамаль Абдель Насер (1918 – 1970 рр.), прихильник більш радикальних кроків у боротьбі з Британією та Ізраїлем у зовнішній політиці, а у внутрішній – виступав за продовження та поглиблення революційних процесів та встановлення президентської республіки деспотичного, авторитарного характеру. На цьому шляху його підтримали армія, профспілки, бідніші верстви населення.

Сучасна єгипетська історіографія зображає Г. Насера як харизматичного, блискучого і безжального політичного лідера, який трансформував панарабську політику. Поза сумнівом, Г. Насер був щирим єгипетським патріотом, який хотів знайти місце свого народу в сучасному світі, у той же час, він був людиною, що прагнула утриматися при владі за будь-яку ціну. Поступово М. Нагіб усувався від реального керівництва країною, а після дискусії 1954 р. про місце партій у політичному житті країни його вислали під домашній арешт.

Першим важливим кроком Г. Насера було проведення переговорів з англійцями про укладення нового договору, що передбачав поступове виведення англійських військ із зони Суецького каналу. Для того щоб продемонструвати свою рішучість, єгиптяни здійснили кілька нападів на дислоковані в зоні каналу англійські війська, у відповідь Велика Британія заморозила єгипетські рахунки у своїх банках. Пізніше, коли англо-єгипетські переговори вже наближались до успішного завершення, бажаючи їх зриву, ізраїльська агентура в

Єгипті організувала кілька антианглійських нападів на бібліотеки та кінотеатри. Оскільки єврейських нападників було затримано, Г. Насер видав розпорядження інтернувати, а згодом і вислати єврейське населення Єгипту.

У ході англо-єгипетських переговорів було досягнуто порозуміння про скорочення британських військ у зоні каналу.

Після виведення британських військ у країні було відмінено військовий стан, що діяв з 1952 р., оголошено амністію політв'язням, на загальнонародному плебісциті затверджено конституцію, а Г. Насера обрано першим президентом країни. Ліквідувавши того ж року всі політичні партії, військові створили громадсько-політичний рух Об'єднання свободи на чолі з самим президентом. Військові лідери Єгипту довгий час не мали визначеної та чіткої політичної програми, проголошуючи ідеологію єгипетського націоналізму. Але у 1953 р. було опубліковано книгу Г. Насера «Філософія революції», що задекларувала грандіозні плани нового єгипетського лідера, котрі полягали у швидкій мобілізації мас усіх арабських країн на скинення місцевих режимів, у відновленні панування і колишньої пишності ісламу в регіоні, у об'єднанні всього арабського світу, де саме Єгипету належала роль гегемона. Проголошувалось ідея, що арабів об'єднує не тільки спільність мови і релігії, але й спільність історії і долі. «Ми – араби!» – це гасло пропагувалося новим керівництвом [2].

Таку політику прийнято називають арабським соціалізмом, що ґрунтувалася, за визначенням арабських вчених, на культурній та політико-економічній єдності арабів і була спрямована на «звільнення арабської батьківщини від іноземної колонізації» [5, 87-89]. Основними рисами арабського соціалізму були: антиімперіалізм, що ґрунтувався на активному зовнішньополітичному нейтралітеті; політико-економічна самостійність; психологічна і фізична мобілізація народу на досягнення за будь-яку ціну прогресу в економіці. Таким чином доля євреїв була однозначною: оголосивши Ізраїль ставлеником європейського та американського імперіалізму, Г. Насер вимагав знищення цієї держави [6, 537].

Аналізуючи внутрішню політику єгипетського президента потрібно зазначити, що його влада поступово розвинулася в різку репресивну диктатуру з соціалістичним ухилом. Уявляючи, що все єгипетське суспільство – єдина сім'я, в якій є «хороші і погані» люди, основним завданням держави він вбачав в тому, щоб налагодити у кра-

їні суспільні відносини, допомогти «хорошим» і покарати «поганих». Звідси і переслідування політичної опозиції, самоліквідація усіх партій (в тому числі партію Вафд), діяльність яких, на думку Г. Насера, уможлиблювало іноземцям згубно впливати на життя країни, мати в ній своїх агентів і з їх допомогою руйнувати всі ті надбання, що створювалося справжніми патріотами [10].

Опинилося поза законом і «брати-мусульман», що претендували на роль ідейних керівників антиіноземної революції. Журналістів, які не погоджувалися з режимом нового єгипетського лідера, примушували замовкнути економічні реформи нового уряду передбачали націоналізацію промисловості та ліквідацію великого землеволодіння. Тому насамперед у великих землевласників були конфісковані їхні володіння і розпродані селянам за дуже низькими цінами. Важливим аспектом політики стала також і боротьба з проявами західної ментальності та культури – «єгиптизація» суспільного життя. Тому не дивно, що авторитет нового президента, що став символом національно-визвольного руху, постійно зростав [8, 112].

Як зазначає у своїй «Історія XX століття» Дж. Гренвілл, зважаючи на значні труднощі розбудови державної економіки Г. Насер протягом 1952 – 1955 рр. не поспішав йти на пряму конфронтацію, як з Ізраїлем, так і з країнами Європи [4, 449]. Лютневий рейд ізраїльських військ в Секторі Газа було сприйнято як акт прямої агресії і поховав усі надії на мир в регіоні. Окремі переговори ще продовжувались, та тепер Г. Насер уже вимагав, щоб Ізраїль негайно повернув Йорданцям Негев, в результаті чого Йорданія та Єгипет отримали б стратегічно важливий для останніх спільний кордон.

З метою запобігання рейдів ізраїльських військ на єгипетську територію Г. Насер звернувся до країн Заходу з проханням надати йому необхідну сучасну зброю. Англія та Франція обмежилися в 1954 р. невеликими поставками зброї, а США взагалі відмовились постачати зброю на Близький Схід. У цій ситуації Г. Насер звернувся по допомогу до СРСР. І вже 27 вересня 1955 р. на військовому параді у Каїрі єгипетська армія продемонструвала найновіші зразки авіаційної, танкової та артилерійської техніки, отримані з Радянського Союзу. Всього за 1953 р. СРСР надав Єгипту 530 одиниць бронетехніки, 500 артилерійських установок, 200 винищувачів та бомбардувальників [9, 19].

Демонструючи загальноарабське єднання, у параді взяли участь військові підрозділи з Лівану, Йорданії, Саудівської Аравії та Йємену. Разом з

військовою СРСР надав й значну фінансову допомогу. Зокрема Єгипет одержав від країн соцтабору 30% коштів від усіх зовнішніх капіталоходжень, почавши розбудову машинобудівної, хімічної, металургійної, енергетичної промисловості. Тоді як Сирія, не без підтримки Єгипту, змогла побудувати Єфратський гідровузол та нові лінії електропередач, а Ірак розпочав розвідку нових родовищ в Північній Румейлі [5, 113–114].

Важливим аспектом правління єгипетського лідера став відверто антизахідний за своїм характером зовнішньополітичний курс. Об'єктом його критики став Багдадський пакт, що виник у 1955 р. як своєрідний аналог НАТО на Близькому Сході з метою ізоляції Єгипту в арабському світі. Крім того, Г. Насер почав переговори з Й. Тіто та Дж. Меру щодо можливості формування блоку «неприсданих сил». А постійна підтримка національних рухів в країнах Африки викликало незадоволення з боку Франції [14, 39]. Таким чином, як зазначає Ж.-Б. Дюрозель Г. Насер «монополізував для своєї мети все, що було в арабському світі з непримиренного націоналізму, зятятого ізоляціонізму та антизахідництва» [6, 538].

Остаточо цей геополітичний вектор сформувався після того як світове співтовариство, відмовилось фінансувати будівництво Асуанської греблі, яка мала не тільки забезпечити зрошення значної території верхнього Єгипту з метою підвищення родючості єгипетської землі, але й була необхідною для виробництва електроенергії, необхідної для розвитку економіки країни, обґрунтовуючи це тим, що Єгипет активно підтримує радикальні угруповання в арабських країнах.

Проект було оцінено в 1 млрд. дол., ще у грудні 1955 р. МБРР розглянув прохання Єгипту про надання позики на будівництво греблі. Єгиптянам було запропоновано позику в 270 млн. дол. щорічними квотами по 70 млн. дол., але Каїр не був задоволений ні обсягами, ні графіком планованого кредитування. Окрім того, на початку 1956 р. від надання окремої допомоги єгиптянам відмовили і США, протестуючи таким способом проти поставок зброї зі Східного блоку і оголошення «нейтралістської позиції» Єгипту на о. Бріоні 18–20 липня 1955 р. У відповідь, фактично порушивши Константинопольську конвенцію 1888 р., що закріплювала право вільного пересування суден через Суец, Г. Насер 26 липня, виступаючи на мітингу з нагоди роковин єгипетської революції, оголосив націоналізацію «Компанії Суецького каналу» Г. Насер так обґрунтував свої дії: «Американці, задихайтеся від сказу! – наголошував єгипетський

президент. – Річний прибуток компанії Суецького каналу складає 100 мільйонів доларів. Чом би нам самим не отримувати ці гроші?» Це не влаштувало Англію та Францію, котрі були головними акціонерами каналу, адже вартість акцій Компанії на фондовій біржі складала 70 млн. єг. фг., з яких, до речі, Єгипет отримував лише 7 % [7; 27, 550]. Спроби вирішити спірне питання на Лондонській міжнародній конференції (1–23 серпня 1956 р.) та на РБ ООН (5–15 жовтня 1956 р.) завершилась невдало. Тому якщо європейські країни зустріли рішення Єгипту з рішучим осудом, то арабський світ сприйняв його з ентузіазмом.

Нині точиться гостра дискусія стосовно правомірності дій Г. Насера. Проблема пов'язана з двозначним трактуванням міждержавних договорів та норм міжнародного права [5, 122–125]. У свою чергу європейські та ізраїльські вчені вказують на те, що насерівський Єгипет просто проігнорував рішення ООН від 1 серпня 1951 р. що зобов'язувало уряд Фарука деблокувати канал, а також на те, що Г. Насер, фактично порушив Константинопольську конвенцію 1888 р. яка закріплювала право вільного пересування суден через канал як у військовий, так і в мирний час [9, 26].

Націоналізація каналу змусила британський кабінет міністрів прийняти рішення про необхідність підготовки до військових дій. План передбачав встановлення зав'язків з Францією та, головне, з Ізраїлем, який був дуже занепокоєний політикою Єгипту. Географічне положення Ізраїлю робило його надзвичайно уразливим: вторгнення ворогів вглиб території більше, ніж на 24 км. розсікало країну навпіл. Разом з тим, чисельність населення арабських країн було значно більшим, а тому для ведення війни ізраїльтянам необхідно мобілізувати усіх дорослих до лав збройних сил. Ці аспекти вирішили майбутню стратегію Ізраїлю. Прем'єр-міністр Д. Бен Гурман вважаючи, що напад єгипетської армії є питанням часу, домігся взимку 1955 р. від Франції постачання зброї для ізраїльської армії (200 одиниць бронетехніки, 100 танків, 300 вантажівок). Одночасно активізувалась і військова розвідка. Як пише Д. Прохоров («Спецслужба Ізраїлю»): «...весною 1956 р. агентура «Аман» в Польщі повідомила, що під Гданськом почалось навчання єгипетських військових пілотів. Для Тель-Авіву це означало одне – перший президент Єгипту Г. Насер готується до війни» [6, 450; 13, 199].

Не менш важливою була для Ізраїлю проблема арабів-палестинців. Не маючи змоги забезпечити їх належними соціальними умовами, надати високо-

оплачувану роботу, наділити необхідною землею, більшість з них, отримуючи від Г. Насера фінансову підтримку (за кожен вдалий рейд 90 єг. фт., не рахуючи бонуси за кожного вбитого єврея), переходили в загони партизанів-«федаїнів» (дослівно означає: «люди, що жертвують собою в ім'я революції»). Базуючись у Секторі Газа (табори № 9, 10, 16) вони з 1953 р. почали здійснювати постійні напади вглиб території Ізраїлю [12, 21].

Всього за період 1951 – 1956 рр. в результаті диверсійних актів загинуло понад 400 і поранено 900 громадян Ізраїлю. Слід додати, що на території Ізраїлю були відмічені 3000 озброєних зіткнень з арабськими регулярними або нерегулярними силами; араби, що проникли до Ізраїлю з-за кордону, зробили близько 6000 актів диверсій і грабежу [3]. Це змусило Генсека ООН Дага Хаммаршельда звернутись до Г. Насера з вимогами припинити їхнє фінансування. Однак, це прохання було проігнороване, оскільки єгипетський лідер був зацікавлений у тому щоб «федаїни» тримали євреїв у постійній напрузі, змусивши тим самим відвести їхню увагу від проблем з Єгиптом [9, 21].

Реакція ізраїльтян була моментальною: 28 лютого 1955 р. Генштабом була проведена військова операція в Секторі Газа під кодовою

назвою «Чорна стріла» з метою знищення усіх військових таборів. Але її наслідки призвели до чергового накручування витка напруги вздовж ізраїльсько-єгипетського кордону та збільшення числа прикордонних інцидентів [14, 41–42].

Врахувавши всі обставини ізраїльське керівництво дійшло висновку, що Г. Насер дійсно готується до війни. Черговим доказом цього стало утворення у 1955 р. спільного військового командування Сирії та Єгипту; договори про оборону були підписані й з Саудівською Аравією, Ліваном та Йорданією. Окрім того, блокада Суецького каналу, що стало частиною економічної війни, рейди фадаїнів, які приносили нові жертви, нова радянська зброя, яка поступово опановувалась єгипетською армією змусили Ізраїль пришвидшити темпи підготовки своєї армії до можливої війни. Потреба військової активізації спричинили розбіжності в питаннях зовнішньої політики в урядових колах Ізраїлю.

Висновок: Таким чином, після антимонархічного перевороту у Єгипті, здійсненими «вільними офіцерами», геополітична ситуація на Близькому Сході кардинально змінилась. Новий єгипетський лідер Г. Насер мав на меті одне – стати новим регіональним гегемоном, знищивши державу Ізраїль.

Список використаних джерел:

1. Бузань В. «Шестиденна війна» 1967 р. на Близькому Сході в американо-радянських відносинах. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія: Історія. 2010. Т.140. Вип. 127. С. 78-82.
2. Гамал Абдель Насер біографія, політична думка та внески / Загальна культура. Thranorama – Зробіть себе краще вже сьогодні!
3. Государство Израиль. Исторический очерк. ЭЕЭ – Электронная еврейская энциклопедия ОРТ (eleven.co.il)
4. Гренвилл Дж. История XX века. Люди. События. Факты. М.: Аквариум, 1999. 896 с.
5. Дмитриев Е. Путь к миру на Ближнем Востоке. М.: Междунар.отношения, 1974. 248 с.
6. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. Київ: Основи, 1995. 903 с.
7. Історія Єгипту. Республіка Єгипет Республіка Єгипет (1953–1958). Wikiwand
8. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки: 1918–1999 рр.: курс лекцій. Львів: Афіша, 2000. 159 с.
9. Моше Д. Арабо-израильские войны 1956, 1967. М.: Издательство, Эскимо, 2003. 496 с.
10. Президент Гамаль Абдель Насер, головна сторінка (nasser.org)
11. Примаков Е. Анатомия ближневосточного конфликта. М.: Мысль, 1978. 328 с.
12. Середній Схід. Бібліотека Близького Сходу. Костянтин Капітонов. Дія відбувається на Близькому Сході (middleeast.org.ua)
13. Смирнов А. Израиль в огне джихада. М.: Вече, 2004. 416 с.
14. Хазанов М. ООН и Ближневосточный кризис. М.: Междунар.отношения, 1983. 174 с.
15. Эпштейн А. Войны и дипломатия. Арабско-израильский конфликт в XX веке. Київ: Дух і літера, 2003. 216 с.

Paramonov D.Yu. CHANGES IN EGYPT'S FOREIGN POLICY IN THE EARLY 1950S

The article examines the foreign policy of Egypt in the early 1950s. Since the Egyptian Revolution of 1952. A lot of scientific studies have been published, but with the existing diversity, most of them are evaluative in nature with an ideological coloring, which leads to a subjective presentation of historical facts, so the topic

remains still relevant. Additional study, without ideological layering, needs to be studied in the relationship between Egypt and the United States. Egypt and Great Britain, as well as Egypt and the USSR. After all, under the pretext of democratization of national regimes on the one hand and attempts to create a socialist society, the mentioned countries actively tried to restore or establish their own positions in the Arab countries. As for the Arab countries themselves, in the absence of a common leader, a system of terrorism is formed.

In his research, the author covers the events that took place in Egypt, Israel and other Arab countries, and their impact on the system of international relations. After the end of the Palestinian War, it became obvious that the world community was interested in maintaining peace in the Middle East region on the basis of the signed Rhodes Accords between Israelis and Arabs. In May 1950, after the London meeting of the foreign ministers of the United States, Britain and France, a joint trilateral statement («Declaration on the Middle East») was published. By lifting the embargo on arms sales to countries that pledged not to carry out aggressive military actions, the great powers declared their intention to take appropriate measures within the UN or outside it against the aggressor countries, while warning the Arabs against plans for anti-Israeli revenge and the implementation of the idea of creating a «Greater Syria» (the unification of Jordan, Syria, Palestine and Lebanon into one country under the rule of the Hashemite dynasty).

Against the background of these aspects, it is natural to be interested in the activities of Egyptian President G. Nasser, who tried to conduct an independent, independent and viable policy, taking into account the existing contradictions between the leading world countries.

Key words: Egypt, Middle East, political course, Israel, Arab countries, war.